

36607 – מורפולוגיה

משך הבחינה: 3 שעות

פרופ' יהודה נ. פאלק
מותר להשתמש ברשימות, ספרים ומילון

1. (25 נקודות)

יש תיאוריות מורפולוגיות על בסיס מורפמות (צורנים), ויש תיאוריות על בסיס מילים. כמרכז, מודלים תיאורטיים של מורפולוגיה יכולים להיות הדרגתיים או מימושיים. בקורס, אימצנו גישה מימושית על בסיס מילים. תתייחסו לכל אחד מהמושגים הנ"ל לאור אחת ההבחנות האלה.

- א. שינוי בסיס
- ב. המעמד של השורש בעברית
- ג. חסימה

2. (35 נקודות)

תכתבו חיבור המעיר על אחת מהטענות הנ"ל.

א. מורפולוגיה עוסקת במבנה של מילים, שאפשר לייצג אותו כעץ. תחביר עוסק במבנה של צירופים ומשפטים, שאפשר לייצג אותו כעץ. ההבחנה בין מורפולוגיה לתחביר היא מלאכותית; בכל מקרה מדובר בעצים.

ב. באופן כללי, ניתן לאפיין את מערכת הגזירה כתופעה שרירותית של שפה כלשהי. במילים אחרות, אי-אפשר לצפות איזה תהליך מורפולוגי יחול על איזה בסיס. אין הכללות במורפולוגיה גזירתית: דובר שפה פשוט לומד את כל הצורות הנגזרות כחלק מרכישתו את השפה.

3. (15 נקודות)

תסבירו את המונחים הנ"ל. אין להעתיק מהספר.

- א. גזירה
- ב. בסיס
- ג. פרדיגמה דפקטיבית
- ד. קבוצת נטייה

4. (25 נקודות)

בכל אחת מהקבוצות הנ"ל, תנסחו את החוק לאחד משני התהליכים המורפולוגיים. תקפידו לכלול את כל הפרטים הרלוונטיים.

- א. **עברית:** הוספת הסופית ׀ במילים כמו חומסקיאני, בוגדני, לאומני, גופני, חושני, אמריקני
- אנגלית:** הוספת הסופית an במילים כמו Tibetan, Chomskyan, Roman, librarian, Elizabethan
- ב. **עברית:** החוק שיוצר צורות כמו מְגֵהָן, מְשַׁגֵּר, מְחַשֵּׁב, מפתח, משפך
- אנגלית:** החוק שיוצר את הצורות feet, women, geese, teeth (יש להתעלם מהעובדה שהתנועה ב-foot היא קצרה)
- ג. **עברית:** הוספת הסופית ונת במילים כמו ילדונת, חמודונת, טיפונת, פרוסונת, נשיקונת
- אנגלית:** הוספת הסופית dom במילים כמו sheikdom, dukedom, kingdom

36607 – מורפולוגיה

משך הבחינה: 3 שעות

פרופ' יהודה נ. פאלק
מותר להשתמש ברשימות, ספרים ומילון

1. (25 נקודות)
- יש תיאוריות מורפולוגיות על בסיס מורפמות (צורנים), ויש תיאוריות על בסיס מילים. כמרכז, מודלים תיאורטיים של מורפולוגיה יכולים להיות הדרגתיים או מימושיים. בקורס, אימצנו גישה מימושית על בסיס מילים. תתייחסו לכל אחד מהמושגים הנ"ל לאור אחת ההבחנות האלה.
- א. סינקרטיזם
ב. מוספיות-מסגרת
ג. עצם הקיום של פרדיגמות נטייה
2. (35 נקודות)
- תכתבו חיבור המעיר על אחת מהטענות הנ"ל.
- א. ההבחנה בין אוצר-מילים יליד ואוצר-מילים שאול היא הבחנה היסטורית. הדקדוק הסינכרוני לא צריך להתייחס אליה.
ב. מוספיות לא פרודוקטיביות, כמו ה-al שיוצר שמות עצם באנגלית (כמו arrival), אינם באמת מורפמות. אולי היו פעם, אבל אם אי-אפשר להשתמש בהן באופן פרודוקטיבי, הן כבר אינן מורפמות.
3. (15 נקודות)
- תסבירו את המונחים הנ"ל. אין להעתיק מהספר.
- א. הרכב אנדוצנטרי
ב. תכונת נטייה
ג. אינקורפורציה
ד. חסימה
4. (25 נקודות)
- בכל אחת מהקבוצות הנ"ל, תנסחו את החוק לאחד משני התהליכים המורפולוגיים. תקפידו לכלול את כל הפרטים הרלוונטיים.
- א. **עברית:** הוספת הסופית אי במילים כמו עיתונאי, מלונאי, חשמלאי, פזמונאי, במאי, מכונאי
אנגלית: הוספת הסופית ship במילים כמו fellowship, lordship, friendship, dictatorship
ב. **עברית:** החוק שיוצר צורות כמו מפגש, מבדק, מירדף, משפט, מדרש
אנגלית: החוק שיוצר את הפעלים /hawz/, /tiyð/, /mawð/, /θiyv/ house, teethe, thief, mouth
ג. **עברית:** הוספת הסופית ׀ה במילים כמו מעדניה, סטייקיה, ספריה
אנגלית: הוספת הסופית en במילים כמו widen, lighten, thicken, harden, darken, soften, moisten, toughen